

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

BAITANG 10

Pangkalahatang Pamantayan	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa pagkatao ng tao, makataong kilos, pagpapahalagang moral at mga isyung moral at nagpapasya at kumikilos nang may preperensya sa kabutihan upang maging matatag sa gitna ng mga isyung moral at impluwensya ng kapaligiran.
----------------------------------	--

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
UNANG MARKAHAN: Ang Moral na Pagkatao					
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa pagkatao ng tao upang makapagpasya at kumilos nang may preperensya sa kabutihan.				
Batayang Konsepto	Ang pag-unawa sa kahalagahan ng pagkilos ayon sa pagkatao ng tao ay daan tungo sa pagiging moral na nilalang.				
1. Ang Mataas na Gamit at Tunguhin ng Isip at Kilos-Loob (Will)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa paggamit ng isip sa paghahanap ng katotohanan at paggamit ng kilos-loob sa paglilingkod/pagmamahal.	Nakagagawa ang mag-aaral ng mga angkop na kilos upang maipakita ang kakayahang mahanap ang katotohanan at maglingkod at magmahal.	1.1. Natutukoy ang mataas na gamit at tunguhin ng isip at kilos-loob	EsP10MP -Ia-1.1	EASE EP IV. Modyul 3.
			1.2. Nakikilala ang kanyang mga kahinaan sa pagpapasya at nakagagawa ng mga kongkretong hakbang upang malagpasan ang mga ito	EsP10MP -Ia-1.2	EASE EP IV. Modyul 3.
			1.3. Napatutunayan na ang isip at kilos-loob ay ginagamit para lamang sa paghahanap ng katotohanan at sa paglilingkod/pagmamahal	EsP10MP -Ib-1.3	EASE EP IV. Modyul 3.
			1.4. Nakagagawa ng mga angkop na kilos upang maipakita ang kakayahang mahanap ang katotohanan at maglingkod at magmahal	EsP10MP -Ib-1.4	EASE EP IV. Modyul 3.
2. Paghubog ng Konsiyensiya batay sa Likas na Batas Moral	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa konsepto ng paghubog ng konsiyensiya batay sa Likas na Batas Moral.	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang itama ang mga maling pasyang ginawa.	2.1. Natutukoy ang mga prinsipyo ng Likas na Batas Moral	EsP10MP -Ic-2.1	EASE EP IV. Modyul 7.
			2.2. Nakapagsusuri ng mga pasiyang ginagawa sa araw-araw batay sa paghusga ng konsiyensiya	EsP10MP -Ic-2.2	EASE EP IV. Modyul 7.
			2.3. Napatutunayan na ang konsiyensiyang nahubog batay sa Likas na Batas Moral ay nagsisilbing gabay sa tamang pagpapasiya at pagkilos	EsP10MP -Ic-2.3	EASE EP IV. Modyul 7.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
			2.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang itama ang mga maling pasyang ginawa	EsP10MP -Ic-2.4	EASE EP IV. Modyul 7.
3. Ang Tunay na Kalayaan	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa tunay na gamit ng kalayaan.	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang maisabuhay ang paggamit ng tunay na kalayaan: tumugon sa tawag ng pagmamahal at paglilingkod.	3.1. Naipaliwanag ang tunay na kahulugan ng kalayaan	EsP10MP -Id-3.1	
			3.2. Natutukoy ang mga pasya at kilos na tumutugon sa tunay na gamit ng kalayaan	EsP10MP -Id-3.2	
			3.3. Napatutunayan na ang tunay na kalayaan ay ang kakayahang tumugon sa tawag ng pagmamahal at paglilingkod	EsP10MP -Ie-3.3	Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 240-241.*
			3.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang maisabuhay ang paggamit ng tunay na kalayaan: tumugon sa tawag ng pagmamahal at paglilingkod	EsP10MP -Ie-3.4	Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 242-243.*
4. Dignidad	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa dignidad sa tao.	Nakagagawa ng mga angkop na kilos upang maipakita sa kapwang itinuturing na mababa ang sarili na siya ay bukod-tangi dahil sa kanyang taglay na dignidad bilang tao.	4.1. Nakapagpaliwanag ng kahulugan ng dignidad ng tao	EsP10MP -If-4.1	
			4.2. Nakapagsusuri kung bakit ang kahirapan ay paglabag sa dignidad ng mga mahihirap at indigenous groups	EsP10MP -If-4.2	
			4.3. Naipatutunayan na nakabatay ang dignidad ng tao sa kanyang pagkabukod-tangi (hindi siya nauulit sa kasaysayan) at sa pagkakawangis niya sa Diyos (may isip at kalooban)	EsP10MP -Ig-4.3	Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 252-259.*
			4.4. Nakagagawa ng mga angkop na kilos upang maipakita sa kapwang itinuturing na mababa ang sarili na siya ay bukod-tangi dahil sa kanyang taglay na dignidad bilang tao	EsP10MP -Ig-4.4	Pagpapahalagasa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 54-59.*

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
IKALAWANG MARKAHAN: Ang Makataong Kilos					
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa makataong kilos upang makapagpasya nang may preperensya sa kabutihan sa gitna ng mga isyung moral at impluwenysa ng kapaligiran.				
Batayang Konsepto	Ang pag-unawa sa konsepto ng moralidad ng kilos ay gabay sa pagpili ng moral na pasya at kilos sa gitna ng mga isyung moral at impluwensya ng kapaligiran.				
5. Ang Pagkukusa ng Makataong Kilos (Voluntariness of Human Act)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa konsepto ng pagkukusa ng makataong kilos.	Nakapagsusuri ang mag-aaral ng sariling kilos na dapat panagutan at nakagagawa ng paraan upang maging mapanagutan sa pagkilos.	5.1. NaipaliLiwang na may pagkukusa sa makataong kilos kung nagmumula ito sa kalooban na malayang isinagawa sa pamamatnubay ng isip/kaalaman	EsP10MK -IIa-5.1	
			5.2. Natutukoy ang mga kilos na dapat panagutan	EsP10MK -IIa-5.2	Pagpapahalaga sa Aking Bansa (Manwal ng Guro) III. 2000. pp. 136-142.*
			5.3. Napatutunayan na gamit ang katwiran, sinadya (deliberate) at niloob ng tao ang makataong kilos; kaya pananagutan niya ang kawastuhan o kamalian nito	EsP10MK -IIB-5.3	
			5.4. Nakapagsusuri ng sariling kilos na dapat panagutan at nakagagawa ng paraan upang maging mapanagutan sa pagkilos	EsP10MK -IIB-5.4	Pagpapahalaga sa Aking Bansa (Manwal ng Guro) III. 2000. pp. 136-138.*
6. Mga Salik na Nakaaapekto sa Pananagutan ng Tao sa Kahihinatnan ng Kilos at Pasya	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa konsepto tungkol sa mga salik na nakaaapekto sa pananagutan ng tao sa kahihinatnan ng kilos at pasya	Nakapagsusuri ang mag-aaral ng sarili batay sa mga salik na nakaaapekto sa pananagutan ng tao sa kahihinatnan ng kilos at pasya at nakagagawa ng mga hakbang upang mahubog ang kanyang kakayahan sa pagpapasya	6.1. NaipaliLiwang ang bawat salik na nakaaapekto sa pananagutan ng tao sa kahihinatnan ng kaniyang kilos at pasya	EsP10MK -IIC-6.1	1. Pagpapahalaga sa Aking Bansa (Manwal ng Guro) III. 2000. pp 139-140.* 2. EASE EP IV. Modyul 8. Modyul 9. Modyul 14.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
			6.2. Nakapagsusuri ng isang sitwasyong nakaapekto sa pagkukusa sa kilos dahil sa kamangmangan, masidhing damdamin, takot, karahasan, gawi	EsP10MK -IIc-6.2	EASE EP IV. Modyul 8. Modyul 14.
			6.3. Napatutunayan na nakaapekto ang kamangmangan, masidhing damdamin, takot, karahasan at ugali sa pananagutan ng tao sa kalalabasan ng kanyang mga pasya at kilos dahil maaaring mawala ang pagkukusa sa kilos	EsP10MK -IIId-6.3	EASE EP IV. Modyul 8. Modyul 14.
			6.4. Nakapagsusuri ng sarili batay sa mga salik na nakaapekto sa pananagutan ng tao sa kahihinatnan ng kilos at pasiya at nakagagawa ng mga hakbang upang mahubog ang kanyang kakayahan sa pagpapasiya	EsP10MK -IIId-6.4	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 96-105.* 2. EASE EP IV. Modyul 8. Modyul 9. Modyul 14.
7. Mga Yugto ng Makataong Kilos	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa mga yugtong makataong kilos.	Nakapagsusuri ang mag-aaral ng sariling kilos at pasya batay sa mga yugto ng makataong kilos at nakagagawa ng plano upang maitama ang kilos o pasya.	7.1. NaipaliLiwang ang bawat yugto ng makataong kilos	EsP10MK -IIe-7.1	
			7.2. Natutukoy ang mga kilos at pasiyang nagawa na umaayon sa bawat yugto ng makataong kilos	EsP10MK -IIe-7.2	
			7.3. NaipaliLiwang na ang bawat yugto ng makataong kilos ay kakikitaan ng kahalagahan ng <i>deliberasyon</i> ng isip at kilos-loob sa paggawa ng moral na pasya at kilos	EsP10MK -IIf-7.3	
			7.4. Nakapagsusuri ng sariling kilos at pasya batay sa mga yugto ng makataong kilos at nakagagawa ng plano upang maitama ang kilos o pasya	EsP10MK -IIf-7.4	
8. Layunin, Paraan at	Naipamamalas ng mag-	Nakapagsusuri ang mag-	8.1. NaipaliLiwang ng mag-aaral ang layunin, paraan at mga sirkumstansya ng makataong	EsP10MK -IIg-8.1	

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
Sirkumstansya ng Makataong Kilos	aaral ang pag-unawa sa layunin, paraan at mga sirkumstansya ng makataong kilos.	aaral ng kabutihan o kasamaan ng sariling pasya o kilos sa isang sitwasyon batay sa layunin, paraan at sirkumstansya nito.	kilos		
			8.2. Nakapagsusuri ng kabutihan o kasamaan ng sariling pasya o kilos sa isang sitwasyon batay sa layunin, paraan at sirkumstansya nito	EsP10MK-IIg-8.2	
			8.3. Napatutunayan na ang layunin, paraan at sirkumstansya ay nagtatakda ng pagkamabuti o pagkamasama ng kilos ng tao	EsP10MK-IIh-8.3	
			8.4. Nakapagtataya ng kabutihan o kasamaan ng pasiya o kilos sa isang sitwasyong may dilemma batay sa layunin, paraan at sirkumstansya nito	EsP10MK-IIh-8.4	
IKATLONG MARKAHAN: Mga Pangunahing Birtud at Pagpapahalagang Moral					
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa mga pagpapahalagang moral upang makapagpasya at makakilos tungo sa makabuluhan at mabuting pakikipag-ugnayan sa Diyos, sa kapwa at sa kapaligiran.				
Batayang Konsepto	Ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa mga pagpapahalagang moral ay kailangan upang makapagpasya at makakilos nang may preperensya sa kabutihan.				
9. Pagmamahal sa Diyos a. Pagtitiwala sa makalangit na pagkakandili ng Diyos at pag-asa	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa pagmamahal ng Diyos.	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang mapaunlad ang pagmamahal sa Diyos.	9.1. NakapagpapaLiwanag ng kahalagahan ng pagmamahal ng Diyos	EsP10PB-IIIa-9.1	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 229-231.* 2. EASE EP III. Modyul 7. 3. EASE EP IV. Modyul 6.
			9.2. Natutukoy ang mga pagkakataong nakatulong ang pagmamahal sa Diyos sa kongretong pangyayari sa buhay	EsP10PB-IIIa-9.2	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 230-231.*

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
			9.3. Napangangatwiran na: Ang pagmamahal sa Diyos ay pagmamahal sa kapwa.	EsP10PB-IIIb-9.3	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 106-113.* 2. EASE EP III. Modyul 7. 3. EASE EP IV. Modyul 4.
			9.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang mapaunlad ang pagmamahal sa Diyos	EsP10PB-IIIb-9.4	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 232-235.* 2. EASE EP III. Modyul 7. 3. EASE EP IV. Modyul 4.
10. Paggalang sa Buhay	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa paggalang sa buhay.	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang maipamalas ang paggalang sa buhay (i.e., maituwid ang "culture of death" na umiiral sa lipunan)	10.1. Nakapagpapaliwanag ng kahalagahan ng paggalang sa buhay	EsP10PB-IIIc-10.1	EASE EP IV. Modyul 1. Modyul 6.
			10.2. Natutukoy ang mga paglabag sa paggalang sa buhay	EsP10PB-IIIc-10.2	
			10.3. Napangangatwiran na: Mahalaga ang buhay dahil kung wala ang buhay, hindi mapahalalagaan ang mas mataas na pagpapahalaga kaysa buhay; di makakamit ang higit na mahalaga kaysa buhay.	EsP10PB-IIId-10.3	
			10.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang maipamalas ang paggalang sa buhay Hal. maituwid ang "culture of death" na umiiral sa lipunan	EsP10PB-IIId-10.4	EASE EP IV. Modyul 1. Modyul 6.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
11. Pagmamahal sa Bayan (Patriyotismo)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa pagmamahal sa bayan (Patriyotismo).	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang maipamalas ang pagmamahal sa bayan (Patriyotismo).	11.1. NakapagpapaLiwanag ng kahalagahan ng pagmamahal sa bayan (Patriyotismo)	EsP10PB-IIIe-11.1	1. Pagpapahalaga sa Aking Bansa (Manwal ng Guro) III. 2000. pp. 101-103.* 2. EASE EP III. Modyul 9
			11.2. Natutukoy ang mga paglabag sa pagmamahal sa bayan (Patriyotismo) na umiiral sa lipunan	EsP10PB-IIIe-11.2	
			11.3. Napangangatwiran na: Nakaugat ang pagkakakilanlan ng tao sa pagmamahal sa bayan. ("Hindi ka global citizen pag di ka mamamayan.")	EsP10PB-IIIIf-11.3	EASE EP III. Modyul 9.
			11.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang maipamalas ang pagmamahal sa bayan (Patriyotismo)	EsP10PB-IIIIf-11.4	1. Pagpapahalaga sa Aking Bansa (Manwal ng Guro) III. 2000. pp. 103-109.* 2. EASE EP III. Modyul 9.
12. Pangangalaga sa kalikasan	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa pangangalaga sa kalikasan.	Nakagagawa ang mag-aaral ng angkop na kilos upang maipamalas ang pangangalaga sa kalikasan.	12.1. NakapagpapaLiwanag ng kahalagahan ng pangangalaga sa kalikasan	EsP10PB-IIIg-12.1	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 136-151.* 2. NFE Accreditation and Equivalency Learning

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					Material. 2001. Ano ang Nangyayari sa Ating Kalikasan.
			12.2. Natutukoy ang mga paglabag sa pangangalaga sa kalikasan na umiiral sa lipunan	EsP10PB-IIIg-12.2	Basic Literacy Learning Material. BALS. 2005. Kapaligiran: Pahalagahan.. Pagyamanin. Aralin 1-2.
			12.3. Napangangatwiran na: a. Lahat tayo ay mamamayan ng iisang mundo, dahil nabubuhay tayo sa iisang kalikasan (Mother Nature) b. Inutusan tayo ng Diyos na alagaan ang kalikasan (stewards) at hindi maging tagapagdomina para sa susunod na henerasyon. c. Binubuhay tayo ng kalikasan.	EsP10PB-IIIh-12.3	
			12.4. Nakagagawa ng angkop na kilos upang maipamalas ang pangangalaga sa kalikasan	EsP10PB-IIIh-12.4	Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. p. 139.*
IKAAPAT NA MARKAHAN: Ang Aking Posisyon sa mga Isyung Moral					
Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga isyung moral upang magkaroon ng matatag na paninindigan sa kabutihan sa gitna ng iba't ibang pananaw sa mga isyung ito at mga impluwensya ng kapaligiran.				
Batayang Konsepto	Ang pag-unawa sa mga isyung moral ay nakatutulong sa pagbuo ng mapaninindigang pananaw batay sa apat na nauunang mabuting ugali (cardinal virtues) at anim na pangunahing pagpapahalagang moral (core moral values).				
13. Ang Paninindigan ng Tao sa Pagmamahal niya sa Buhay bilang	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga gawaing taliwas sa	Nakagagawa ang mag-aaral ng sariling pahayag tungkol sa mga gawaing	13.1. Natutukoy ang mga gawaing taliwas sa kasagraduhan ng buhay	EsP10PI-IVa-13.1	EASE EP IV Modyul 1. Modyul 16. Modyul 20.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
Kaloob ng Diyos (Panatilihing malusog ang katawan, maayos ang pananaw sa buhay at may pagmamahal sa buhay)	batas ng Diyos at sa kasagraduhan ng buhay	taliwas sa batas ng Diyos at sa kasagraduhan ng buhay	13.2. Nasusuri ang mga gawaing taliwas sa kasagraduhan ng buhay	EsP10PI-IVa-13.2	EASE EP IV Modyul 1. Modyul 16. Modyul 20
			13.3. Nakagagawa ng posisyon tungkol sa mga isyung may kinalaman sa kasagraduhan ng buhay at kahalagahan ng tao	EsP10PI-IVb-13.3	EASE EP IV Modyul 1. Modyul 16. Modyul 20
			13.4. Nakagagawa ng sariling pahayag tungkol sa mga gawaing taliwas sa kasagraduhan ng buhay	EsP10PI-IVb-13.4	EASE EP IV Modyul 1. Modyul 16. Modyul 20
14. Paninindigan sa Tamang Paggamit ng Kapangyarihan at Pangangalaga sa Kapaligiran (maayos na paggamit ng pondo ng bayan, pagtupad sa mga batas tungkol sa pangangalaga sa kalikasan)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga isyu sa paggamit ng kapangyarihan at pangangalaga sa kapaligiran	Ang mag-aaral ay nakagagawa ng posisyon tungkol sa isang isyu sa paggamit ng kapangyarihan o pangangalaga sa kapaligiran	14.1. Natutukoy ang mga isyu na kaugnay sa paggamit ng kapangyarihan at pangangalaga sa kapaligiran	EsP10PI-IVc-14.1	1. EASE EP III. Modyul 3. Modyul 4. 2. EASE EP IV. Modyul 17. Modyul 18.
			14.2. Nasusuri ang mga isyu na kaugnay sa paggamit ng kapangyarihan at pangangalaga sa kapaligiran	EsP10PI-IVc-14.2	1. EASE EP III. Modyul 3. Modyul 4. 2. EASE EP IV Modyul 17. Modyul 18. 3. BALS Video. The Cost of Environmental Degradation. Lesson 2.
			14.3. NaipaliLiwang na ang pagkakaroon ng kaayusan, kaunlaran at maisusulong ang kabutihang panlahat kung ang lahat ng tao ay may paninindigan sa tamang paggamit ng kapangyarihan at pangangalaga sa kapaligiran	EsP10PI-IVd-14.3	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 40-47.* 2. EASE EP III.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					Modyul 3. 3. EASE EP IV. Modyul 17. Modyul 18.
			14.4. Nakagagawa ng posisyon tungkol sa isang isyu sa paggamit ng kapangyarihan o pangangalaga sa kapaligiran	EsP10PI-IVd-14.4	1. EASE EP III. Modyul 3. 2. EASE EP IV. Modyul 17 Modyul 18
15. Paninindigan Tungkol sa Pangangalaga ng Sarili Laban sa Pang-aabusong Sekswal Tungo sa Maayos na Pagtingin sa Sarili at Pagtataguyod ng Dignidad ng Tao (child sexual abuse, child protection, human trafficking)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga isyu tungkol sa Kawalan ng Paggalang sa Dignidad at Sekswalidad	Nakagagawa ang mag-aaral ng malinaw na posisyon tungkol sa isang isyu sa kawalan ng paggalang sa dignidad at sekswalidad.	15.1. Natutukoy ang mga isyung kaugnay sa kawalan ng paggalang sa dignidad at sekswalidad	EsP10PI-IVe-15.1	EASE EP IV. Modyul 17.
			15.2. Nasusuri ang mga isyung kaugnay sa kawalan ng paggalang sa dignidad at sekswalidad	EsP10PI-IVe-15.2	EASE EP IV. Modyul 17.
			15.3. Napangangatwiran na: Makatutulong sa pagkakaroon ng posisyon tungkol sa kahalagahan ng paggalang sa pagkatao ng tao at sa tunay na layunin nito ang kaalaman sa mga isyung may kinalaman sa kawalan ng paggalang sa dignidad at sekswalidad ng tao.	EsP10PI-IVf-15.3	EASE EP IV. Modyul 17.
			15.4. Nakagagawa ng malinaw na posisyon tungkol sa isang isyu sa kawalan ng paggalang sa dignidad at sekswalidad	EsP10PI-IVf-15.4	EASE EP IV. Modyul 17.
16. Paninindigan para sa Katotohanan (pagsasabi ng totoo para sa kabutihan, pag-iwas sa plagiarism, intellectual piracy, panghuhula o fortune telling)	Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga isyung kaugnay sa kawalan ng paggalang sa katotohanan.	Nakabubuo ang mag-aaral ng mga hakbang upang maisabuhay ang paggalang sa katotohanan.	16.1. Natutukoy ang mga isyung kaugnay sa kawalan ng paggalang sa katotohanan	EsP10PI-IVg-16.1	1. Pagpapahalaga sa Aking Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 126-127. 2. EASE EP IV. Modyul 11.
			16.2. Nasusuri ang mga isyung may kinalaman sa kawalan ng paggalang sa katotohanan	EsP10PI-IVg-16.2	1. Pagpapahalaga sa Aking

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

NILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYANG PANGNILALAMAN <i>(Content Standard)</i>	PAMANTAYAN SA PAGGANAP <i>(Performance Standard)</i>	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO <i>(Learning Competencies)</i>	CODE	LEARNING MATERIALS
					Daigdig (Batayang Aklat) IV. 2000. pp. 126-127.* 2. EASE EP IV. Modyul 11.
			16.3. Napatutunayang ang pagiging mulat sa mga isyu tungkol sa kawalan ng paggalang sa katotohanan ay daan upang isulong at isabuhay ang pagiging mapanagutan at tapat na nilalan	EsP10PI-IVh-16.3	EASE EP IV. Modyul 11.
			16.4. Nakabubuo ng mga hakbang upang maisabuhay ang paggalang sa katotohanan	EsP10PI-IVh-16.4	EASE EP IV. Modyul 11.

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

antas ng kabuhayan	pang-ekonomiyang katayuan
dedikasyon	pag-uukol, pag-aalay, paghahandog ng oras o panahon, talino o anumang kakayahan para maisakatuparan ang isang gawain
dignidad	pagiging kagalang-galang, may dangal at karangalan bilang isang tao
disaster risk management	pangangasiwa ng paghahanda sa kapahamakan sa panahon ng kalamidad
etiko sa paggawa	wastong pamantayan sa paggawa
experiential learning	karanasan sa pagkatuto
kaisipang/kamalayang pampamuhunan (entrepreneurial spirit)	may kaalaman sa mga gawaing makadaragdag sa kabuhayan gaya ng pangangapital
kamalayan (awareness)	pagkakaroon ng kaalaman sa anumang bagay
kamalayang pansibiko (civic consciousness)	pagkakaroon ng kaalaman sa mga gawaing may kaugnayan sa pagpapabuti ng pamayanan o bansa
karapatang pantao	mga karapatang o bagay na dapat matamasa ng isang mamamayan
kasambahay	kasama sa bahay o kapamilya kadalasan
katatagan ng loob (fortitude)	mapanindigan
likas-kayang pag-unlad (sustainable development)	tamang paggamit at pangangasiwa sa mga likas yaman at pag-iingat sa mga ito para sa pangangailangan ng susunod na henerasyon
magiliw	malambing / malapit sa ...
makabuluhan	mahalaga , may pakinabang
makamtam	matamo/ makuha
mapanagutan (responsibility/ accountability)	alam na may dapat gawin o kayang magawa nang may komitment
mapanuring pag-iisip (critical thinking)	may kakayahang magsuri at mapag-aralan muna ang isang bagay bago magpasiya
mapagbantay (vigilant)	palaging handa, listo, maingat, mapagmatyag, pagiging matapang humarap o magsabi ng anuman para sa ikauunlad o ikabubuti

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

masinop	matipid
masusi at matalinong pagpapasiya	ginamit ang mga pamanatyan sa wastong pagpapasiya bago magdesisyon
mataimtim	pormal at malalim na pagninilay
matalino/responsableng mamimili	mahusay na mamimili na ginagamit ang mga pamantayan sa pamimili at hindi napaloloko sa anumang bibilhin
mulat	nagising o natutuhan mula sa ...
nilikha ng Diyos	nilalang ng panginoon gaya ng kalikasan
pag-iimpok at matalinong pamamahala ng resources	edukasyon o kaalaman sa pagsasanib ng pagtitipid habang napamamahalaan ang anumang yaman (likas man o gawa ng tao at puhunan)
pagiging produktibo	pagiging kapakipakinabang – laging may nagagawa na ayon sa pinagkasunduan
Pagkabukas-isipan	mabuting pagtanggap ng anumang mungakahi o puna na makatutulong sa anumang gawain para sa ikabubuti nito
pagkabukas-palad	tumutulong nang walang alinlangan sa mga nangangailangan anumang panahon kalamidad o ...
pagkakaroon ng disiplina	maayos na pagkilos na naayon sa pamantayan ng lipunang ginagalawan
pagkamaabagin	pagkamaawain
pagkamahinahon	nakapagtitimpi sa lahat ng pagkakataon, hindi agad-agad nagagalit o nabibigla
pagkamasigasig	mapagpursigi o sinisikap gawin ang lahat ng makakaya
pagkamatapat	ipinakikita ang pagiging totoo at hindi nagsisinungaing ; naniniwla sa katotohanan
pagkatao	tunay na bumubuo sa pagiging isang nilalang bunga ng pakikipagkapwa o pakikisalamuha sa iba na naipakikita sa pagkilos, pagsasalita at pag-aksyon sa isang sitwasyon
paglinang	pagpapaunlad
pagmamahal sa kapwa/pagdama sa damdamin ng iba	pagpapakita at paggawa ng mabuti sa kapwa at pakikiramay sa kapwa . hal. kung malungkot , kung masaya
pagmamahal sa katotohanan	pinaniniwalaan at pinaninindigan ang lahat ng bagay batay sa tolong pangyayari o nangyayari at may ebidensya
pagpapamalas	pagpapakita

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

GLOSARI

pagpaparaya	inuuna ang kapakanan ng iba kaysa sarili
pagtitiwala sa sarili	aktibo, magiting na naipadarama ang damdamin, talento o kakayahan nang hindi nangingimi o nahihiya
pakikiangkop sa oras ng pangangailangan	kayang tumugon sa gitna ng mga hamon o problema sa ibat ibang pagkakataon
pakikibahagi sa pandaigdigang pagkakaisa	pagtugon sa pangangailangan di lamang ng sariling bansa kundi ng buong daigdig
pakikisalamuha	pakikipag-ugnayan , paglahok sa mga gawain ng iba ng may kasanayang makiangkop
pampublikong kagamitan	mga gamit para sa lahat na maaaring gamitin nang walang bayad
pananakot, pang-aapi	ang pananakit ng kapwa bata pisikal man o berbal ay isang anyo ng bullying, ang “bullying”, isang anyo ito ng paulit-ulit na pananakit o pang-aapi sa isang bata o tao
pananalig sa Diyos	paniniwala, pagtitiwala sa panginoon sa pamamagitan ng pagsunod sa kanyang mga kautusan para sa ibubuti ng lahat
pangangasiwa	pamamahala
pangkat-etniko	pangkat o grupo ng mga tao sa ibat ibang pamayanan na bumubuo sa bansa gaya ng mga Tagalog, Manobo, Ifugao
paninindigan sa kabutihan	ipinaglalaman kung ano ang tama at mabuti
positibong pagkilala sa sarili	magandang pagtingin at pagkakilala sa sarili na maaaring ipagmalaki at ibahagi sa kapwa
responsableng tagapangalaga ng kapaligiran	may komitment sa pangangasiwa ng kapaligiran para sa likas-tuluyang pag-unlad
sensitibo	nararamdaman ang pangangailangan o kailangang tugunan
talino	potensyal o natatanging kaalaman o kasanayan
tinatamasa	nakukuha , nagagawa

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

CODE BOOK LEGEND

Sample: EsP10PB-IIIg-12.1

LEGEND		SAMPLE	
First Entry	Learning Area and Strand/ Subject or Specialization	Edukasyon sa Pagpapakatao	EsP 10
	Grade Level	Baitang 10	
Uppercase Letter/s	Domain/Content/Component/ Topic	Ang Pagpapahalaga at Birtud	PB
			-
Roman Numeral <i>*Zero if no specific quarter</i>	Quarter	Ikatlong Markahan	III
Lowercase Letter/s <i>*Put a hyphen (-) in between letters to indicate more than a specific week</i>	Week	Ikapitong linggo	g
			-
Arabic Number	Competency	NakapagpapaLiwanag ng kahalagahan ng pangangalaga sa kalikasan	12.1

DOMAIN/ COMPONENT	CODE
Tungkulin Ko Sa Aking Sarili at Pamilya	PKP
Mahal Ko, Kapwa Ko	P
Para Sa Kabutihan ng Lahat, Sumunod Tayo	PPP
Paggawa ng Mabuti, Kinalulugdan ng Diyos	PD
Pagkilala at Pamamahala sa mga Pagbabago sa Sarili	PS
Ang Pagkatao ng Tao	PT
Ang Pagpapahalaga at Birtud	PB
Ang Pakikipagkapwa	P
Mga Isyu sa Pakikipagkapwa	IP
Ang Papel ng Lipunan sa Tao	PL
Ang Tungkulin ng Tao sa Lipunan	TT
Mga Kaugnay na Pagpapahalaga sa Paggawa	KP
Mapanagutang Pagpapalano ng Kursong Akademiko o Teknikal-Bokasyonal, Sining at Isports, Negosyo o Hanapbuhay	PK
Ang Moral na Pagkatao	MP
Ang Makataong Kilos	MK
Ang Aking Posisyon sa mga Isyung Moral	PI

K to 12 BASIC EDUCATION CURRICULUM

REFERENCES

Borba, Michelle, *Building Moral Intelligence*, (USA: Jossey-Bass, 2001)

David, Isaacs, *Character Building, A Guide for Parents and Teachers*, (Ireland: Four Courts Press, 2001)

De Torre, Joseph M. *Social Morals The Church Speaks on Society*. 2nd ed. (Manila: Southeast Asean Science Foundation, 1987).

Department of Education, Culture and Sports, "Values Education Program Framework, The Seven Core and Corresponding Related Values," in *Values Education for the Filipino: 1997 Revised Version of the DECS Values Education Program*, (Pasig City: Department of Education, 1997)

Esteban, Esther, *Education in Values: What, Why and for Whom*, (Manila: Sinag-tala Publishers, Inc., 1989)

Landa, Jocano F., *Notion of Value Filipino Culture*, (Q.C.: Punlad Research House, 1992)

Landa, Jocano F., *Teaching Beyond Content*, (Q.C.: Great Books Trading, Inc., 1982)

Lickona, Thomas, *Stages of Moral Reasoning Raising Good Children*, (New York: Bantam Books, 1994)

Maritain, Jacques. *The Person and the Common Good*. (UK: University of Notre Dame Press, 1966).

Punzalan, Twila, *An Evaluation of the Implementation of BEC Values Integration Program*, (Manila: Philippine Normal University Center for Continuing Education and Educational Leadership, 2006).

Ramirez, Veronica, *The Six Core Moral Values*, (Philippines: University of Asia and the Pacific, 2007).

Shahani, Leticia Ramos, *A Values Handbook of the Moral Recovery Program*, (Quezon City: Vibal Publishing House, Inc., 2003).

"Thomas Aquinas on the Common Good." Accessed October 2, 2013. <http://www.hyoomik.com/aquinas/commongood.html>.